C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-81/25 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-24123508-03-21rji-20012025 Judecător A.Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii
05 iunie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Ecaterina Arseni

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Andrei Socol împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 18.12.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Ovsienco Alexandr** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 31 octombrie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Ovsienco Alexandr împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale. În motivarea plângerii condamnatul a invocat că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 03.05.2024 - 04.06.2024, în condiții inumane și anume: nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; apa potabilă de calitate rea; lipsa spațiului special amenajat pentru uscarea hainelor; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor. Începând cu data de 05.07.2024 se deține în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții la fel inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; apă potabilă de calitate rea; lipsa spațiului special amenajat pentru uscarea hainelor pe timp rece; lipsa mobilierului necesar pentru păstrarea hainelor.

Condamnatul Ovsienco Alexandr a solicitat să fie constatat faptul deținerii sale în condiții inumane în Penitenciarul nr.2 Lipcani și Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu reducerea pedepsei, și de a obliga administrația penitenciarului să înlăture condițiile precare de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 18.12.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Ovsienco Alexandr împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că condamnatul Ovsienco Alexandr a fost deținut în perioada 03 mai 2024 - 05 iunie 2024, în Penitenciarul nr.11 Bălți, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 33 zile, în calitate de condamnat.

S-a constatat faptul că, Ovsienco Alexandr a fost deținut în perioada 05 iunie 2024 - 29 noiembrie 2024, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 177 zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art.473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Ovsienco Alexandr cu 3 zile pentru 30 (zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr.11 Bălți, cu calculare a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 3 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu pot fi reduse, de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Ovsienco Alexandr cu 18 zile pentru 177 zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Ovsienco Alexandr prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița din 05 decembrie 2024 cu închisoare pe un termen de 1 ani, s-a redus cu 21 zile.

S-a obligat administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheieri.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Andrei Socol solicitând casarea încheierii ca fiind neîntemeiată deoarece în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Ovsienco Alexandr în Penitenciarul nr.2 Lipcani cât ți în Penitenciarul nr.11 Bălți i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție.

Indică, că, condamnatul a fost deținut în celule bine iluminate, şi ventilate. Iluminarea şi ventilarea celulelor a fost asigurate prin intermediul geamurilor din termopan, care se deschid. Iluminarea artificială a fost asigurată prin becuri electrice. Încălzirea celulelor a fost efectuată prin sistem centralizat de încălzire, celule fiind dotate cu calorifere de încălzit, temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C. Blocul sanitar se află în celulă, şi este separat de restul celulei cu pereții până la tavan și cu ușă.

Notează, că în Penitenciarul nr.2 Lipcani apa potabilă este asigurată din fântâna arteziană, componența chimică şi starea sanitaro-microbiologică apei sunt regulat verificate de către laboratorul CSP Edineţ Ministerului Sănătăţii RM. Calitatea apei corespunde standardelor.

Menționează, că în Penitenciarul nr.11-Bălţi condamnatului Ovsienco Alexandr i-a fost asigurată plimbarea zilnică, conform art.215 Codului de Executare, cu o durata cel puţin 1 oră pe zi. în Penitenciarul nr.2-Lipcani condamnatului a fost acordat dreptul la deplăsarea liberă pe teritoriul penitenciarului în timpul zilei.

La fel invocă, că spălarea hainelor a fost efectuată prin intermediul spălătorilor instituţiilor penitenciare, dotate cu maşine de tip automat. In penitenciare sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea hainelor.

Totodată face referile la faptul, că deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarelor se efectuiază trimestrial de agenţi economici speciale conform contractelor încheiate.

Specifică, că asistenţa medicală se acordă în regim non-stop, iar alimentaţia corespunde standartelor stabilite.

Mai menționează, că în Penitenciarul nr.11 Bălţi apa potabilă este asigurată din apeductul orăşenesc. În Penitenciarul nr.2 Lipcani apa potabilă este asigurată din fîntîna arteziană, componenţa chimică şi starea sanitaro-microbiologică apei sunt regulat verificate de către laboratorul CSP Edineţ Ministerului Sănătăţii RM. Calitatea apei corespunde standartelor

Potrivit art.471 alin.(1) CCo, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor*, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, *instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei*. Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 05.06.2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referință pe caz nu au fost înaintate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că cererea de recurs urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora,

judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Ovsienco Alexandr împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Ovsienco Alexandr în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, întemeiat a utilizat formula de reducere de 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, *dar incorect a aplicat la caz rotunjirea termenului constatat ca fiind deținut condamnatul Ovsienco Alexandr în condiții inumane și degradante de la 177 la 180 zile, calculate în condițiile art.473[4]alin.(4) CPP și care nu au putut fi reduse separat, instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia necesității rotunjirii acestora or, aceasta este o prerogativă a instanței și nu o obligație, iar la caz deoarece condamnatul continua să se dețină în penitenciar, în privința zilelor rămase care nu au putut fi reduse, Colegiul penal consideră că, instanța urma să dispună ca acestea să fie lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei*.

Conform prevederile art.473 alin.(4) CPP, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3) instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În asemenea circumstanțe, raportând speței prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal constată că în situația în care în urma admiterii plângerii asupra condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, condamnatul nu urmează a fi eliberat, perioada ce nu poate fi redusă urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, condamnatului rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere.

În acest context, aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Potrivit Raportului nr.2/4092 din 29.11.2024 în baza art.473[3] alin.(2) CPP prezent la materialele cauzei, condamnatul Ovsienco Alexandr s-a deținut: în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 03 mai 2024 - 05 iunie 2024 și în

Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 05 iunie 2024 - 29 noiembrie 2024, în total 177 zile, la data depunerii raportului (f.d.14-21).

Reieșind din faptul, că condamnatul Ovsienco Alexandr executa în continuare pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Ocnița din 05.12.2024, cu închisoare pe un termen de 1 an, fiind inoportună aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acest mecanism urmând a fi aplicat în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Referitor la condițiile de detenție în Penitenciarul nt.11 Bălți, se atestă, că potrivit raportului întocmit condamnatul Ovsienco Alexandr s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți și în perioada de referință, a fost cazat în următoarele celule: 1) în perioada 03.05.2024- 08.05.2024 în celula nr. 24, cu suprafața totală de 14,00 m2, unde blocul sanitar constituie 1,42 m2, pereții fiind ridicați până la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu ușă; cifra deținuților a variat între 1 şi 4 persoane; 2) în perioada 08.05.2024 -15.05.2024 în celula nr. 34, cu suprafața totală de 15,62 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,38 m2, pereții fiind ridicați până la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu ușă; cifra deținuților a variat între 2 şi 6 persoane; 3) în perioada 15.05.2024 - 05.06.2024, în celula nr. 16, cu suprafața totală de 21,28 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,66 m^2, pereții fiind ridicați până la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu ușă; cifra deținuților a variat între 5 şi 10 persoane.

Se indică în raportul că, celule corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22 - 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați (SEPC), ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotare a celulelor blocul de regim; iluminarea de zi este asigurată natural prin geamuri și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri. Celule sunt dotate cu prize, cu aparate e protecție pentru limitarea sarcinii conectate, instalate în afara încăperilor date. Aerisirea este asigurată natural și artificial prin: geamuri utilate cu deschiderea în două părți și oberliht; ușile care sunt dotate cu vizor și vizeta. Apă potabilă este asigurată în permanență de Î.M. „Regia Apa-canal Bălți", accesul la care este de 24 ore, iar în fiecare celulă persist lavoar cu robinet. Potrivit prevederilor pct. 466 din SEPC celule sunt conectate la sistem de canalizare și încălzirea sezonieră asigurată de S.A. „CET- Nord", mun. Bălți, și în perioada toamna-iarna temperatura aerului în spațiile de locuit nu este mai mică de 18^0C. Celulele de locuit sunt amenajate cu vas pentru closet de pardoseală şi lavoar, care este despărți de restul celulei. Totodată, conform art.242^1 pct. 5), 12) Cod de executare, efectuarea, menținerea și respectarea curățeniei în încăperile de detenție este o obligație imperativă a deținutului, care se deține în aceasta încăpere. Referitor la starea sanitar - igienică se indică că, anual este încheiat contract de

prestare a serviciilor de deratizare și dezinsecție cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective periodic la necesitate. Deținutul Ovsienco Alexandr a fost asigurat cu toate produse de igienă necesară: săpun de toaletă, săpun de rufe, hârtie igienică, aparat de ras, periuța și păstra de dinți, care sunt repartizate conform anexei nr. 7 aprobată prin Hotărîri Guvernului nr. 609 din anul 2006. Spălarea lingeriei de pat se face săptămânal, conform registrului şi graficului stabilit în spălătoria penitenciarului, spălătoarea fiind dotată cu 3 mașini de spălat cu diferită greutate și cu centrifugă pentru uscarea hainelor, iar la cerința deținuților hainele spălate sunt puse la uscat în locul special amenajat pentru uscarea. Deținuți au acces la baie, care se petrece nu mai puțin de o dată pe săptămână conform graficului stabilit, la temperatura admisibile și în strictă conformitate cu prevederile SEPC.

Se mai indică în raport, că Penitenciarul nr. 11 Bălți are statut de izolator de urmărire penală de tip celulă, ce prevede deținerea permanentă în celulă închisă a deținuților, cu acordarea plimbării zilnice cu o durată de o oră. Astfel, conform graficului, condamnatului Ovsienco Alexandr i-a fost acordată plimbare zilnică la aer liber cu o durată de cel puțin 1 ore pe zi în loc special amenajat în conformitate cu prevederile art. 215 Cod de executare. Fiind penitenciar cu statut de izolator de urmărire penală de tip celulă, P-11 nu dispune de locuri special amenajate pentru fumători, însă, dispune de 3 celule care sunt destinate pentru nefumători şi la cererea acestora sunt amplasați în ele. Administrația instituției organizează implicarea deținuților în activități educative, ocupaționale, informativ-culturale, religioase și programe de reintegrare socială. În procesul de resocializare deținuților li se acordă asistență psiho-socială, cu implicarea a mai multor instituții de stat. Conform art. 208 Cod de Executare deținuții au acces la informație prin intermediul bibliotecii penitenciarului care dispune de ziare, reviste actualizate, literatură juridică, artistică, de creație etc.. La finele fiecărui an instituția penitenciarului alocă surse financiare pentru abonarea la ziare și revista pentru biblioteca penitenciarului. Dreptul la corespondență este asigurat nelimitat, fiind instalate în fiecare bloc de regim citii poștale și zilnic colectate de reprezentantul Poștei Moldova.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.2 Lipcani se indică că, potrivit raportului întocmit, condamnatul Ovsienco Alexandr s-a deținut în sectorul de tip semiînchis, deci are dreptul, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere (6:00 - 22:00) să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului. În perioada de referință condamnatul a fost deținut în celula nr. 12, cu suprafață totală de 42 m2, situată în blocul locativ nr. 1, unde au fost deținuți 10 persoane, suprafața locuibilă per persoană fiind de 4,2 m2; iluminarea naturală este asigurată prin 4 geamuri de tip termopan, ferestrele se deschid pentru asigurarea ventilației naturale; iluminarea artificială se

efectuează prin 2 corpuri de ilum LED; celula a fost şi este în stare satisfăcătoare, reparație capitală nu necesită; încălzirea este asigurată prin sistem centralizat de încălzire, fiind amenajată cu 4 calorifere de încălzit, în perioada rece a anului temperatura aerului se păstrează la un nivel nu mai mic de 180 C. Celula este dotată cu 10 locuri individuale de somn, 3 mese, 5 noptiere, 5 scaune, 1 cuier pentru haine, 1 dulap, 1 polițe de perete.

În acest context se reţine că, prin Raportul privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.2 Lipcani la 19.05.2023, membrii CpPT atrag atenţia administraţiei penitenciarului la soluţionarea problemei suprapopulării, şi au constatat că, în marea majoritate a celulelor condiţiile sunt degradante, condamnaţii fiind plasaţi în dormitoarele cu suprafeţe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapume insalubre, miros neplăcut. Tot aici se reţine că, sectorul de deservire gospodărească nu a fost examinat de către membrii CpPT la întocmirea Raportului privind vizita iniţiala la Penitenciarul nr.2 Lipcani la data de 24.04.2018 şi nici la vizita din 19.05.2023. Potrivit Raportului privind respectarea drepturilor şi libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, nu s-a constatat că în Penitenciarul nr.2 Lipcani plafonul de detenţie este depăşit, însă, necatând la acest fapt, în unele celule nu a fost respectată norma spaţiului locativ.

Totodată, instanţa reţine că, potrivit raportului privind respectarea drepturilor şi libertăţilor omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deţinuţilor, pentru asigurarea celor 4 m2 conform standardelor CPT. Însă, în şedinţa de judecată condamnatul nu a invocat că s-a deţinut în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ.

Totodată, instanţa a constatat că condamnatul s-a deţinut în celule populate cu diferite insecte şi apreciază critic cele invocate de către reprezentantul administraţiei penitenciarului precum că, deratizarea şi dezinfectarea încăperilor se efectuează trimestrial de către agent economic specializat, conform contractului încheiat. Însă, prezentând contracte respective, administraţia nu a prezentat actele, care ar confirma că într-adevăr trimestrial a fost efectuată cât deratizarea cât şi dezinfectarea încăperilor.

În ce privesc argumentele condamnatului privind calitatea apei, administraţia penitenciarului a prezentat informaţia precum că, asigurarea cu apă potabilă este diurnă, fiind furnizată din fântâna arteziană. Calitatea apei se verifică regulat de către laboratorul CSP Edineţ. Totodată, instanţa reţine că membrii CpPT au invocat că apa conţine clor, însă, nu au constatat că apa potabilă este de calitate rea.

Cu referire la celelalte alegaţii ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă, Colegiul penal reține, că instanța de fond just a statuat, că probele anexate

la raport nu combat argumentele petentului Ovsienco Alexandr, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Colegiul penal reține, că potrivit materialelor cauzei, sfârșitul termenului de pedeapsă pentru Ovsienco Alexandr era data de 01.05.2025, respectiv perioada de 3 zile calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu au putut fi reduse, la data examinării plângerii urmau a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei de către Ovsienco Alexandr.

Totodată, ținându-se cont de faptul, că *pentru condamnatul Ovsienco Alexandr a intervenit sfârşitul executării termenului pedepsei la 01.05.2025, acesta fiind liberat din penitenciar*, este inactuală în acest sens expunerea privind aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă, în privința perioadei de 3 zile calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, Colegiul penal concluzionând, oportunitatea respingerii cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, Andrei Socol împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 18.12.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Ovsienco Alexandr** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător

Copia corespunde originalului.